

UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND ACȚIUNILE STRUCTURILOR ISR DIN FORȚELE TERESTRE, ÎN SPRIJINUL CU INFORMAȚII AL GRUPĂRII DE FORȚE ÎNTRUNITE

CERTAIN CONSIDERATIONS REGARDING ISR STRUCTURES FROM LAND FORCES IN SUPPORT OF INFORMATION OF THE JOINT FORCES GROUP

Lt.col.drd. Valeriu-Adrian JIANU*

Structurile ISR din Forțele Terestre contribuie, prin acțiunile specifice, cu informații, în sprijinul decidenților în toate fazele operațiilor Grupării de Forțe Întrunite. Capabilitățile ISR specifice Forțelor Terestre sunt interconectate permanent în cadrul arhitecturii de informații la nivel întrunit.

ISR structures from Land Forces contribute through specific actions with information in support of decision makers in all phases of operations of the Joint Forces Group. The ISR capabilities specific to the Land Forces are permanently interconnected within the information architecture at a combined level.

Cuvinte-cheie: informații; cercetare; supraveghere; Forțe Terestre; Grupare de Forțe Întrunite.

Keywords: intelligence; reconnaissance; surveillance; Land Forces; Joint Forces Group.

Pornind de la premisa conceptului de „îmbunătățire a capacității de gestionare rapidă a mecanismelor de adaptare la nivel local, național și regional”¹ și urmărind tendințele de evoluție a mediului actual de securitate și tendințele de înzestrare militară, în contextul consolidării rezilienței naționale, prin acest demers, încercăm identificarea și prezentarea unor modalități de acțiune specifice structurilor ISR din Forțele Terestre, în sprijinul cu informații al Grupării de Forțe Întrunite (GFÎ).

Elementele ISR din cadrul Forțelor Terestre sprijină Gruparea de Forțe Întrunite cu informații în cadrul operațiilor ISR, definite ca „operații executate de forțe care au misiunea principală de culegere de date și informații”².

Conform definiției, conceptul de *Informații, Supraveghere și Cercetare/Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (ISR)* reprezintă „un set

de capacități de informații și operații care sincronizează și integrează planificarea și operațiile tuturor capacităților de culegere cu procesarea, exploatarea și diseminarea informațiilor rezultate, în sprijinul direct al planificării, pregătirii și executării operațiilor”³. La nivel operativ, abordarea este de tip întrunit (JISR/Joint Intelligence, Surveillance and Reconnaissance) și reprezintă integrarea tuturor operațiilor și a activităților la care iau parte cel puțin două elemente participante⁴.

Abordarea întrunită integrează imaginile terestre, navale și aeriene (Land Recognized Picture/LRP, Naval Recognized Picture/NRP, Aerial Recognized Picture/ARP), iar operațiile executate la nivel operativ se derulează într-un mediu operațional multidimensional, caracterizat de mobilitate, manevrabilitate și flexibilitate crescute, de acțiuni convenționale și neconvenționale.

Structurile ISR din Forțele Terestre aplică principiile ISR, care, indiferent de eșalon, sunt: direcționare centralizată și execuție descentralizată, sustenabilitate, încredere, capacitate de reacție, partajare și acuratețe⁵.

* *Universitatea Națională de Apărare „Carol I”*
e-mail: adi_jianu_74@yahoo.com

Totodată, acestea asigură îndeplinirea misiunilor specifice domeniului ISR, în sprijinul GFÎ, care sunt reprezentate de: asigurarea indiciilor și avertizării, pregătirea informativă a mediului operațional, organizarea pentru luptă și dispunerea forțelor adversarului, estimarea și monitorizarea situației, sprijinul procesului de management al țintelor și sprijinul pentru protecția forței⁶.

Pentru obținerea succesului la nivel operativ, structurile ISR din Forțele Terestre sprijină grupul de planificare a operațiilor la nivel operativ/GPOO, pentru identificarea unor cerințe critice de informații, printre cele mai importante fiind identificarea actorilor naționali și internaționali cu care se interacționează. De asemenea, alte cerințe de informații sunt reprezentate de stabilirea capacităților esențiale pentru executarea operației, asistență pentru dislocarea în avans a forțelor de sprijin, considerații referitoare la regulile de angajare, elementele de comandă și control esențiale, infrastructura critică în zona de operații întrunită.

Pentru coordonarea tuturor operațiilor ISR, sincronizarea sarcinilor de culegere a informațiilor, concentrarea efortului pe obiectivele stabilite de comandantul Grupării de Forțe Întrunite, la nivel operativ se constituie comitetul întrunit de management al culegerii de informații/Joint Collection Management Board⁷.

Prin executarea misiunilor specifice, elementele ISR din Forțele Terestre pot sprijini Gruparea de Forțe Întrunite cu informații despre adversar, referitoare la organizare, valoare, compunere, înzestrare, din marile unități/unități aflate în zona de operații întrunită, precum și la identificarea raioanelor, aliniamentelor de dispunere a tehnicii blindate, antiblindate, a mijloacelor de artilerie și de apărare antiaeriană și a punctelor de comandă.

Dacă analizăm conflictele contemporane, putem concluziona că operațiile terestre sau navale nu pot fi executate fără sprijin aerian. Viteza, puterea de lovire mare, precizia loviturilor aeriene conferă acestei categorii de forțe o importanță decisivă în planificarea și executarea oricăror acțiuni militare.

Așadar, din perspectivă aeriană, structurile ISR din Forțele Terestre sprijină executarea procesului de pregătire întrunită cu informații a mediului operațional/JIPOE, cu detalii⁸ referitoare la: identificarea unor factori de risc; organizarea adversarului; direcțiile probabile principale și

secundare de acțiune; obiectivele probabile care pot fi lovite de mijloacele aeriene ale adversarului; momentul și durata probabile ale acțiunilor aeriene; intensitatea probabilă a acțiunilor militare pe diferite etape ale acestora.

Totodată, structurile ISR din Forțele Terestre pot contribui cu informații despre adversarul aerian, în sprijinul GFÎ, dintre care putem enumera: identificarea bazelor aeriene, aerodromuri, locuri de aterizare; compunerea, natura, valoarea și posibilitățile adversarului aerian; vulnerabilitățile și gradul de uzură, pe anumite momente, ale operațiilor aeronavelor adversarului; calculul timpului estimativ pe anumite direcții de acțiune.

Impactul fără precedent al evoluției tehnologice până în prezent, dar și rapiditatea cu care se dezvoltă în viitor ne determină să adaptăm capacitățile ISR și să accelerăm procesul de înzestrare cu echipamente moderne, de ultimă generație. De aceea susținem dezvoltarea sistemelor de avioane fără pilot din dotarea structurilor ISR din Forțele Terestre.

Spre exemplificare, dintre principalele sisteme de avioane fără pilot care pot fi utilizate la nivel tactic, putem aminti UAS clasa I, operate de către un singur operator, în limita vizibilității radio directe între stația de control și UAV, care sunt de dimensiuni mici, portabile și execută misiuni la altitudini mici, sub nivelul de coordonare prevăzut de Codul Aerian, dar și UAS clasa a II-a pentru nivelul operativ, care au posibilitatea de a opera până la o rază de 200 km față de stația de control.

Acestea, prin sistemele de comunicații, pot realiza o legătură de tip BLOS (beyond line of sight) sau LOS (line of sight) și pot fi limitate la nivelul vizibilității directe între antena UAV-ului și stația de control GCS (ground control station) sau se pot realiza prin intermediul unui rețea de retranslație. Datele obținute sunt complexe, cu imagini dinamice și pot fi transmise în timp aproape real structurilor de manevră prin terminale mobile de recepție de tip OSRVT (one system remote video terminal – terminal general de recepție video la distanță) și ROVER (remotely operated video enhanced receiver – receptor video cu amplificare, comandat de la distanță)⁹.

După anumiți autori, există câteva direcții de dezvoltare a viitoarelor sisteme de avioane fără pilot. Acestea vor fi puternic înarmate și de duranță cât mai mare, vor putea fi alimentate

din aer, vor implementa tehnologia „Stealth”, vor asigura interoperabilitatea sistemelor, vor deține capabilități de deplasare extrastratosferică (peste 50 km), vor exista platforme de pe care să decoleze mai multe sisteme¹⁰.

Structurile ISR din Forțele Terestre pot sprijini Gruparea de Forțe Întrunită prin misiuni de supraveghere a spațiului maritim/fluvial. Succesul supravegherii prin observare este strâns legat de existența unor rețele de posturi de observare interconectate, a unor legături de comunicații și satelitare performante, a aparatului de observare cu tehnologie digitală, precum și de instruirea personalului în ceea ce privește organizarea, compunerea și acțiunile adversarului maritim și fluvial.

Considerăm că structurile ISR trebuie să execute observarea în mod continuu printr-o organizare și repartizare judicioasă a elementelor, într-o concepție unitară, având posibilitatea de transmitere a datelor și informațiilor în timp oportun. Prin sprijinul acordat supravegherii maritime, se realizează observarea sistematică a navelor adversarului, identificarea principalelor platforme navale, precum și identificarea și avertizarea unor posibile atacuri.

Suntem de părere că structurile ISR din Forțele Terestre pot sprijini GFÎ prin culegerea de date și informații din surse deschise (OSINT), care pot fi concentrate pe intențiile și modul de acțiune atât al adversarilor, cât și al potențialilor adversari. Prin sursele deschise, structurile ISR pot sprijini misiunile la nivel operativ prin identificarea indiciilor și prin avertizarea timpurie, dar și prin contribuția cu informații la procesul de targeting (identificare, localizare, prioritizare, lovire ținte)¹¹.

Informațiile obținute prin interceptarea datelor transmise în mediul cibernetic, altele decât cele obținute prin surse deschise, sunt operațiile CYBERINT (Cyber Intelligence) și sunt reprezentate de „activitățile intruzive sau neintruzive desfășurate în scopul colectării de date și informații necesare pregătirii operaționale a spațiului cibernetic”¹². Activitățile intruzive constituie exploatarea rețelelor adversarului și a celor private, în timp ce acțiunile neintruzive reprezintă exploatarea informațiilor din rețelele proprii și din cele publice. Prin urmare, putem opina faptul că structurile ISR din Forțele Terestre, prin structurile Cyber Intelligence, pot sprijini Gruparea de Forțe Întrunită prin participarea la

pregătirea informativă a mediului operațional al spațiului cibernetic.

Concluzii

Structurile ISR din Forțele Terestre sprijină nivelul operativ, certificând, de fapt, „sistemul de sisteme”, o rețea multiplă care ar trebui să fie interconectată, în opinia mea, la toate nivelurile ierarhice, respectându-se principiul „operării pe aceeași hartă”¹³, asigurând accesibilitatea tuturor beneficiarilor prin folosirea politicilor de acces și securitate în rețea, cu respectarea nivelului de acces la informații clasificate, precum și principiul „nevoii de a cunoaște”¹⁴.

Prin interconectarea în rețea a tuturor senzorilor, structurile ISR din Forțele Terestre pot să fuzioneze datele și informațiile, adăugând astfel detalii utile pentru a îmbunătăți imaginea operațională comună/COP (Common Operational Picture) a câmpului de luptă.

Mediul operațional impredictibil al viitorului va fi caracterizat de existența unor structuri de manevră reduse din punct de vedere numeric, de tip arme întrunite, flexibile și ușor adaptabile pentru executarea unui spectru divers de misiuni, cu sprijinul înaltei tehnologii și al loviturilor în adâncime de mare precizie.

Prin urmare, considerăm că, în viitor, procesul de culegere, centralizare, procesare și diseminare a informațiilor de către structurile ISR din Forțele Terestre, în sprijinul Grupării de Forțe Întrunite va reprezenta o condiție esențială în executarea operațiilor întrunite, iar dezvoltarea echipamentelor și sistemelor ISR trebuie să fie un proces continuu, flexibil și eficient, adaptat cerințelor operaționale aflate într-o continuă schimbare.

NOTE:

1 *** *Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2020-2024*, p. 10.

2 *** I.A.-1.5, *Doctrina întrunită pentru informații, supraveghere și cercetare*, București, 2017, p. 9.

3 *** SMFT-20, *Manualul pentru întrebuințarea elementelor ISR din Forțele Terestre*, București, 2019, p. 1.

4 *** AJP-3.3 *Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations*, 2016, p. 15.

5 *** I.A.-1.5, *op.cit.*, p. 17.

6 *** I.A.-1.5, *Ibidem*, p. 10.

7 *** I.A.-1.5, *Ibidem*, p. 43.

8 *** FA-1.2, *Doctrina privind apărarea aeriană și antirachetă cu baza la sol*, București, 2020, p. 32.

9 SMap-2, *Manualul militar de întrebuințare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord (UAS) în Armata României*, București, 2021, p. 9.

10 L.R. Popescu, „Considerații privind integrarea în viitorul apropiat a aeronavelor fără pilot uman la bord în cadrul acțiunilor militare”, *Gândirea Militară Românească* nr. 1/2020, CTEA, București, 2020, p. 192.

11 *** I.A.-1.7, *Doctrina pentru informații din surse deschise*, București, 2020, p. 16.

12 *** SMap-74, *Doctrina operațiilor în spațiul cibernetic*, București, 2020, p. 23.

13*** IGEO-1, *Instrucțiuni privind sprijinul geospațial în Armata României*, București, 2020, p. 8.

14 V.A Jianu, „Posibilități de întrebuințare a unor structuri ISR din Forțele Terestre la exerciții întrunite pe teritoriul național”, Conferința științifică *Coordonate ale strategiei militare, în condițiile unei abordări sinergice a rezilienței în domeniul securității*, *Gândirea Militară Românească*, CTEA, București, 2020, p. 227.

BIBLIOGRAFIE

*** *Strategia națională de apărare a țării 2010-2024*, București, 2020.

*** I.A-1.5, *Doctrina întrunită pentru informații, supraveghere și cercetare*, București, 2017.

*** I.A-1.7, *Doctrina pentru informații din surse deschise*, București, 2020.

*** F.A.1.2., *Doctrina privind apărarea aeriană și antirachetă cu baza la sol*, București, 2020.

*** SMap-2, *Manualul militar de întrebuințare a sistemelor de aeronave fără pilot (UAS) în Armata României*, București, 2021.

*** SMap-74, *Doctrina operațiilor în spațiul cibernetic*, București, 2020.

*** IGEO-1, *Instrucțiuni privind sprijinul geospațial în Armata României*, București, 2020.

*** SMFT-20, *Manualul pentru întrebuințarea elementelor ISR din Forțele Terestre*, București, 2019.

*** AJP- 2.7 *Allied Joint Doctrine for Reconnaissance and Surveillance*, 2009.

*** AJP-3.2 *Allied Joint Doctrine for Land Operations*, 2016.

*** AJP-3.3 *Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations*, 2016.

Popescu L.R., „Considerații privind integrarea în viitorul apropiat a aeronavelor fără pilot uman la bord în cadrul acțiunilor militare”, *Gândirea Militară Românească* nr. 1/2020, CTEA, București, 2020.

Jianu V.A., „Posibilități de întrebuințare a unor structuri ISR din Forțele Terestre la exerciții întrunite pe teritoriul național”, Conferința științifică *Coordonate ale strategiei militare, în condițiile unei abordări sinergice a rezilienței în domeniul securității*, *Gândirea Militară Românească*, CTEA, București, 2020.